

Sygn. akt I KZ 20/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **K. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 lipca 2021 r.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt I KO 42/20,
o odmowie przyjęcia wniosków o wznowienie postępowania wobec ich oczywistej
bezzasadności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

K. J., skazany wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 30 sierpnia 2016 r., sygn. akt II K (...) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w O. z dnia 14 marca 2016 r., sygn. akt II K (...), między innymi za przestępstwo z art. 258 § 3 k.k., wystąpił z wnioskami o wznowienie postępowań karnych zakończonych wyżej wymienionymi wyrokami. Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt I KO 16/21, połączył toczące się jednocześnie postępowania zainicjowane tymi wnioskami do wspólnego postępowania.

Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 12 maja 2021 r., sygn. akt I KO 42/20, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosków skazanego o wznowienie postępowania wobec ich oczywistej bezzasadności.

Skazany zaskarżył to postanowienie, zarzucając Sądowi Najwyższemu brak wnikliwości i rzetelności w rozpoznaniu sprawy, danie wiary „bzdurom i konfabulacjom” zawartym w skazujących go wyrokach, nieustalenie, gdzie znajdują się faktury VAT, których nierzetelne sporządzenie przypisano skazanemu oraz nieprzyznanie mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. Zasygnalizował również, po raz wtóry, wystąpienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Zażalenie to skazany wielokrotnie uzupełniał w kolejnych pismach kierowanych do Sądu Najwyższego, dotyczących powyższych kwestii, składając też szereg wniosków dowodowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wydanie zaskarżonego postanowienia zostało poprzedzone wnikliwą analizą wniosków o wznowienie postępowania, sporządzonych przez K. J.. Badaniu temu ani jego konkluzji o oczywistej bezzasadności tych wniosków, uzasadniającej odmowę przyjęcia ich do rozpoznania, nie sposób postawić jakiegokolwiek skutecznego zarzutu.

Motywy, które legły u podstaw tego rozstrzygnięcia, zostały klarownie wyłożone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Sąd Najwyższy wskazał, że powodem odmowy przyjęcia wniosków o wznowienie postępowania było podniesienie w nich przez skazanego argumentacji, która nie może doprowadzić do wznowienia postępowania, ponieważ nie wypełnia przesłanek określonych w art. 540, 540a lub 540b k.p.k. Nie zachodzą też określone w art. 542 § 3 k.p.k. podstawy do wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu.

Przed wszystkim skazany nie wskazał w swoich pismach na ujawnienie się w sprawie nowych, a więc dotąd nieznanych, faktów i dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił przestępstwa, jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie

podlegał karze, skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary bądź błędnie przyjęto, że zaszły podstawy nadzwyczajnego jej obostrzenia (art. 540 § 1 pkt 2 ppkt. a i b k.p.k.). K. J. w złożonych wnioskach o wznowienie postępowania prowadził konsekwentną polemikę z ustaleniami faktycznymi przyjętymi przez orzekające sądy za podstawę skazania, nie poparł jednak swoich twierdzeń dowodami, które noszą charakter nowości, niezbędnych do wzruszenia zakończonego prawomocnie postępowania.

Słusznie również Sąd ocenił w zaskarżonym postanowieniu podniesioną przez skazanego kwestię nieprawidłowości postępowania organów kontroli skarbowej. Wprawdzie dopuszczenie się przestępstwa w związku z postępowaniem stanowi przesłankę wznowienia postępowania (o ile mogło mieć to wpływ na treść orzeczenia), jednak, zgodnie z treścią art. 541 § 1 k.p.k., fakt popełnienia takiego przestępstwa musi być, co do zasady, ustalony wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym – a tak w niniejszej sprawie nie było. Tym samym twierdzenia skazanego pozostały gołosłowne.

Skazany nie może przy tym oczekiwać, że Sąd z urzędu zajmie się weryfikacją przekazanych przez niego informacji, bowiem postępowanie w sprawie zostało zakończone, zapadł już prawomocny wyrok i jego wzruszenie możliwe jest tylko w ściśle określonych okolicznościach – między innymi po wykazaniu przez stronę, że dysponuje dowodami, świadczącymi o błędności rozstrzygnięcia.

Sąd nie dostrzegł również podstaw do wznowienia postępowania karnego z urzędu – w związku z zasygnalizowaniem przez skazanego wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. ustalając, że nie doszło do wielokrotnego skazania K. J. za ten sam czyn. To, iż skazany ma subiektywne poczucie ciągłości swojej kariery przestępczej nie oznacza, że nie można w niej wyodrębnić różnych przestępstw, czy nawet przestępstw z tego samego artykułu tej samej ustawy karnej, ale stanowiących odrębne czyny.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że postępowanie wznowieniowe nie zastępuje obrony w postępowaniu przed Sądem I i II instancji – wówczas to

skazany miał czas i prawo przedstawiać swoje racje oraz przeprowadzać dowody swojej niewinności. „Postępowanie wznowieniowe nie służy prowadzeniu na nowo kontroli ustaleń i ocen prawnych dokonanych w toku zwykłego toku instancji. Uruchomienie tego postępowania może nastąpić w wypadku przedstawienia sądowi konkretnych i poddających się weryfikacji faktów oraz dowodów potwierdzających, że dotychczasowe rozstrzygnięcie było błędne, a postępowanie powinno zostać ponowione” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2020 r., V KZ 55/20). Inicjatywa dowodowa leży więc obecnie po stronie skazanego i wymaga wskazania przez niego okoliczności, które mogą podać w wątpliwość ustalenia stanowiące podstawę prawomocnego orzeczenia – skoro, jak twierdzi, zachodzą postawy do wznowienia postępowania w jego sprawie.

Wymagane jest ponadto, aby wniosek o wznowienie postępowania został sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. Sąd nie przyznał skazanemu obrońcy z urzędu w niniejszym postępowaniu z uwagi na treść sporządzonych samodzielnie wniosków, wskazujących na oczywisty brak podstaw do uwzględnienia ich z powodów wyżej przedstawionych. „Instytucja wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania zawarta w art. 545 § 3 k.p.k. wprowadzona została po to, aby wyeliminować konieczność przeprowadzania różnego rodzaju czynności procesowych związanych z wnioskiem, który w stopniu oczywistym nie może doprowadzić do wznowienia. Niezasadne jest więc wyznaczanie obrońcy z urzędu, skoro skazany nie podał w swoim wniosku okoliczności, które mogłyby być rozpatrywane w płaszczyźnie podstaw wznowienia postępowania” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. akt I KO 35/20).

Nie znajdując postaw do uwzględnienia zażalenia wniesionego przez skazanego, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

